

Oktatási reformok, beiskolázási és lemorzsolódási stratégiák

Veresné Valentinyi Klára

Összefoglalás

Cikkünkben egy reprezentatív kutatás eredményeit mutatjuk be, amelynek keretében a beiskolázás és a lemorzsolódás okaira kerestük a választ a MATE-n 31 nyelvtanár és 2161 egyetemi hallgató válasza alapján. A kutatásban két kérdőíves megkeresést használtunk. A beiskolázásra vonatkozó első kérdőív három kérdésből állt, a lemorzsolódásra vonatkozó második kérdőív hét kérdésből. A beiskolázásra vonatkozó válaszok alapján elmondható, hogy a beiskolázás sikeressége jelentősen javítható állandó jelenléttel a szakmai népszerűsítő rendezvényeken, kreatív programokkal, a középiskolások, az osztályfőnökök és a szülők bevonásával, tájékoztatásával, és lelkes, kreatív oktatókkal, programokkal. A lemorzsolódásnál jelentős csökkenés várható a megfelelő egyetemi kommunikációval a hallgatók felé, a megfelelő órarendszerkesztéssel, az órák ütközésének elkerülésével. Jobban oda kell figyelni a hallgatói igényekre, több órán kívüli program és személyes figyelem szükséges. Fontos az oktatás színvonalának az emelése, jobb informatikai feltételek megteremtése. A nyelvórákhoz kredit hozzárendelése elengedhetetlen a nyelvtanulás sikerének javításához.

Kulcsszavak: beiskolázás, lemorzsolódás, MATE, kérdőíves felmérés, idegennyelvtanulás, magyar mint idegennyelvtanulás

Education, Reforms, Enrolment and Drop-out Strategies?

Veresné Valentinyi Klára

Abstract

In this article, we present the results of a representative survey on the grounds of low enrolment and high drop-out at MATE, based on the responses of 31 language teachers and 2161 university students. Two questionnaire surveys were used in the research. The first questionnaire on enrolment consisted of three questions and the second questionnaire on drop-out consisted of seven questions. Based on the responses on enrolment, it can be said that the success of enrolment can be significantly improved by a constant presence at professional promotional events, creative programmes, involvement and information of secondary school students, class teachers and parents, and enthusiastic and creative teachers and programmes. A significant reduction in drop-outs can be expected through proper university communication towards students, proper timetabling, and avoiding clashes of classes. More attention to student needs, more extra-curricular activities and personal attention are needed. It is important to raise the quality of teaching and to create better IT conditions. Adding credits to language lessons is essential to improve the success of language learning.

Keywords: enrolment, drop-out rate, MATE, questionnaire survey, foreign language learning, Hungarian as a foreign language

Bevezetés

Magyarországon demográfiai hullámvölgyet élünk meg napjainkban, azaz csökken a született gyermekek száma. A csökkenő létszámú fiatal generációk mellett, a társadalom által eltartott idősök száma és várható életkora egyre nő, a nyugdíjasok a lakosság több mint egyötödét teszik ki. Ezért rendkívül átgondolt oktatáspolitikára van szükség, hogy a fiatal generációk olyan tudást, képességeket és készségeket szerezzenek az iskolapadokban, amelyekkel saját megélhetésük is biztosított, illetve a társadalom számára is hasznos munkát végeznek, és képesek legyenek eltartani magukat és kiszolgálni a teljes lakosságot.

Egy ország oktatáspolitikáját ennek jegyében alakítják ki, illetve a kialakított oktatáspolitikai alapon hozzák meg a kormányok a döntéseiket, alakítják ki a stratégiákat. Ezek a döntések és stratégiák az oktatás minden szintjére hatnak, például a felsőoktatásra, amelyen belül a felvételi rendszer sem marad ki az intézkedések hatálya és hatása alól. Annál is inkább, mivel a felsőoktatási intézmények is jócskán megszenvedik a demográfiai hullámvölgygel járó, csökkenő hallgatói létszámot.

A 2023-tól hatályos felvételi rendszer

Kormányzati döntés értelmében felmenő rendszerben 2023-tól átalakítják az egyetemi felvételi rendszert, illetve bizonyos, a felvételi rendszert érintő jogköröket és döntéseket az egyetemek, illetve az egyetemi szenátusok hatáskörébe utalnak. Ez a felvételi rendszerben könnyítést jelent. A könnyítések oktatáspolitikai okai egyelőre alig ismertek, de valószínűsíthető, hogy a csökkenő hallgatói létszámmal magyarázható. A külföldi hallgatók bevonása a magyar egyetemekre hasonlóan fontos oktatáspolitikai kérdés, ezért a magyar kormány ösztöndíjakkal szeretné ezeket a hallgatókat a magyarországi egyetemekre csábítani.

A diploma megszerzésének feltételeként előírt nyelvvizsga eltörlése

Az új felsőoktatási elvárások egyik sarkalatos pontja a diplomák kiadásának feltételként korábban előírt sikeresen teljesített nyelvvizsgák eltörlése. A hír felröppenése után természetesen megjelentek a kezdeményezést támogatók és ellenzők. Az ellenzők tábora többek között azzal érvelt, hogy a nyelvvizsgák „rosszak”, nem életszerűek, nem mérik a valós nyelvtudást, „direkt kitolnak a vizsgázóval”, hiszen egy szűk elit hasznosításának eszközei, a korrupció melegágya, hiszen több esetben is az egyetemi nyelvvizsgaközpontok adják ki a nyelvvizsgabizonyítványokat saját hallgatóik számára. Azt is sokan elmondták, hogy a munkaerőpiac nem nyelvvizsgabizonyítványt vár el, hanem használható nyelvtudást.

Szakemberként ezeket az állításokat azonnal meg tudjuk cáfolni: ahhoz, hogy az idegennyelvi készségek, képességek és nyelvi tudás szintjét meghatározzuk, arról bizonyítványt állítsunk ki, mérnünk kell ezeket, és ennek a mérésnek az eszköze és kritériumrendszere a nyelvvizsga. A nyelvvizsgáztatás egzakt mérési eszközöket használó, külön tudományág, amely mérési szempontjai korszerűek, a kommunikatív és életszerű nyelvtudáshoz szükséges kompetenciákat mérik. A nyelvvizsga akkreditációs eljárás szigorú elvárásai, ellenőrzési folyamatai a korrupciót csírájában fojtják el. A nyelvvizsga motiváló hatása sem kérdőjelezhető meg, hiszen, ha a hallgató tudja, hogy mérni fogják a nyelvtudását, az motiválja őt, szorgalmasabban tanul, ellenkező esetben a nyelvtanulást halogatja, kiesik a tanulási prioritásai közül, következésképpen elfelejtí az idegennyelvet.

Tagadhatatlan, hogy a diploma megszerzéséhez szükséges nyelvvizsgák eltörlése a fiatal generációkat csábíthatja az egyetemi oktatásba, ám ez rövid távú hasznot jelent csak, és valójában a „húszonkettes csapdája”. Amennyiben a nyelvvizsgakötelezettséget eltörlük, a hallgató mögött nem lesz motiváció, hogy idegennyelvet tanuljon, elfelejtí a középiskolában tanultakat is, és bár a diploma a

zsebében lapulhat, a felvételi elbeszélgetéseken – amelyek már több esetben idegennyelven folynak – bizony könnyedén elvérezhet és nem kapja meg az óhajtott állást.

Az idegennyelvi ismeretek hiánya azonban már korábban, egyetemi tanulmányai alatt is a hallgató kárára lehet: az idegennyelvű szakirodalom olvasása, cikkek írása, külföldi konferenciákon tartott előadások, mind meghiúsulnak, hiszen a hallgató nem tud majd a szakmájában idegennyelven kommunikálni, sem szóban, sem írásban. Mindez az egyetemi oktatás színvonalának csökkenését fogja hosszú távon eredményezni, a diploma presztízsének nivellálódásával. Arról nem is beszélve, hogy az egyetemi oktatók kutatási bázisa sok esetben a hallgatói kutatások, ám ha ezek – idegennyelvtudás hiányában – a hazai szintérré, kutatásokra korlátozódnak majd, az egyetemi oktatók elvesztik egyik fontos kutató és adatfeldolgozó bázisukat. Az idegennyelvtudás hiánya miatt a hallgatók külföldre sem utazhatnak, nem lesznek alkalmasak arra, hogy külföldi egyetemeken rész képzéseken vegyenek részt, a külföldi tanulás pedig prioritás, több szempontból is. Még több negatív következménye lehet annak, ha a PhD-fokozat megszerzéséhez előírt idegennyelvi követelményeken is enyhítenek.

Az engedmények és a könnyítések a hallgatói bázis felhígulásával jár: az eleve gyengébb hallgatók is jelentkeznek majd egyetemekre, akik a későbbiekben nagy valószínűséggel lemorzsolódnak majd, ami nem kívánatos jelenség. A megfelelő hallgatók beiskolázása és a hallgatói lemorzsolódás csökkentése tehát fontos stratégiai feladat.

Kutatásunk során először a beiskolázási stratégiákat vizsgáltuk, majd a lemorzsolódás okait és megoldására adott lehetséges válaszokat kerestük.

Anyag és módszer

Kérdőíves (2 kérdőív) megkérdezéssel ötletet kértünk a beiskolázási stratégiákhoz, majd a hallgatói lemorzsolódás okait kutattuk a MATE Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézetében az Idegen nyelvi Tanszéken. A kutatásban a nyelvi tanszék nyelvtanárait és a MATE egyetemi hallgatóit kérdeztük. A VFGI Idegen nyelvi Tanszékének öt kampuszán és egy telephelyén (Szent István Campus, Buda Campus, Károly Róbert Campus, Georgikon Campus, Kaposvári Campus és a Szarvasi telephely) dolgozó nyelvtanárait és adminisztratív dolgozóit, összesen 33 főt kérdeztünk meg a lemorzsolódás jelenségéről a 2022/2023-as tanév őszi félévében, valamint megkértük őket, hogy az alapszakos, mesterszakos, valamint a felsőfokú szakképzésben tanuló nappali és levelező hallgatóikat (2161 fő) is kérjék meg a kitöltésre. A kérdőív egy kiterjedt kvalitatív kutatás első részének tekinthető, melyet egy kvantitatív kutatás egészít majd ki.

Eredmények

Az első kérdőív a beiskolázásról

Az első kérdőív a beiskolázási javaslatokra kérdezett rá. A kérdőív három kérdésből állt, melyeket az eredmények alapján ismertettek.

Az 1. kérdésre (Kérem sorolja fel, hogy az elmúlt években melyek voltak azok a beiskolázást támogató események, rendezvények, tevékenységek, amelyeken részt vett, és amelyeket javasol a jövőben is megtartani, esetleg tovább fejleszteni!) és a 2. kérdésre (Kérem soroljon fel olyan, a beiskolázást támogató eseményeket, rendezvényeket, tevékenységeket, amelyek eddig nem voltak jellemzőek, de azok megvalósítására szükség lenne) kapott válaszokat az alábbiakban összevontan ismertetjük.

Kollégáink szakirányú továbbképzés tájékoztatóin, nyílt napokon vettek részt, ezeknek a folytatását javasolják. Ezen kívül minden olyan rendezvényt alkalmasnak tartanak a beiskolázás elősegítésére,

ahol az intézmény képviseltetheti és népszerűsítheti a szakokat, szakirányokat például tájékoztató füzetekkel a szakfordító és idegennyelvi szakirányú továbbképzésekről, nyelvvizsgákról, szakokról. Ilyen például a Kutatók Éjszakája, vagy olyan szakmai rendezvények, mint a KÁN-napok és az Educatio.

Válaszolónk szerint mindenképpen szükséges az idegennyelvtanulás népszerűsítése, annak tudatosítása, hogy idegennyelvtudás nélkül nem boldogulnak a végzősök. Feltétlenül tudatosítani kell a jelentkezőkben, hogy az idegennyelvtanulás és -oktatás a MATE-n stratégiai kérdés. Sokan nem is tudják, hogy milyen szakok, szakirányú továbbképzések, nyelvvizsgák választhatók a MATE-n.

Célszerű a helyi és az országos rádióban is reklámozni a képzéseket.

A népszerűsítés történhet ezen kívül szakmai óra (pl. szaknyelvi óra, marketing óra) tartásával egyetemi tanárokkal középiskolásoknak például osztályfőnöki órán, s mindezeket elsősorban tizedikeseknek, tizenegyedikeseknek javasolt tartani. A kijelölt oktató az óra végén reklámozza, hogy ezeket az órákat milyen szakon lehet hallgatni, hova kell jelentkezni.

Népszerűsíthetjük az egyetemet nyílt napokon modern és kreatív programokkal, interaktív módszerekkel, Kahoot-os vicces kvízekkel, tombolákkal, kreatív oktatók bevonásával. A nyílt napra sokan szülőkkkel érkeznek. Őket is meg kell nyerni ötletes programokkal. Lehetne külön szülő-szekció, ahol a szülőket körbe vezetjük a kampuszon, megmutatjuk, milyen jó helye lesz a gyerekének, milyen jó az étterem, a kollégium, hogyan lehet eljutni tömegközlekedéssel az egyetemre.

Hasonlóan népszerűsítő hatású a „Légy egy napra egyetemista” program középiskolásoknak, amelyet kiajánlunk a középiskolákba az osztályfőnököknek, akik egy-egy napra elhozzák az egyetemre az osztályukat, vagy akár tizedikesekből, tizenegyedikesekből vagy tizenkettedikesekből álló kisebb csoportokat. Az egyetemen 4-5 különböző szakos önkéntes egyetemi hallgató fogadja a középiskolásokat, és bemennek aznap minden órára, együtt ebédelnek, megnézik a kollégiumokat. Fontos lenne a középiskolákkal, és célzottan az ottani osztályfőnökökkel, tanárokkal szorosabb kapcsolatot és együttműködést ápolni.

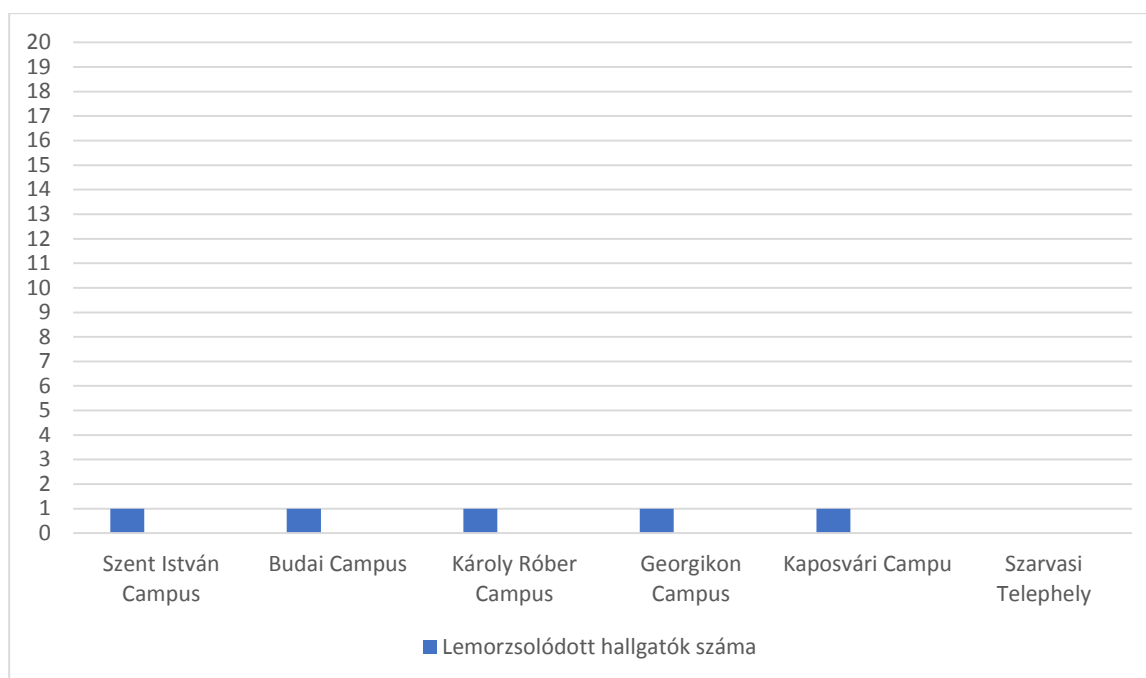
Ki kellene használni, hogy a diákoknak közösségi munkát kell végezniük, amelyet az egyetemen is teljesíthetnek, például fénymásolás, külföldi hallgatókkal városnézés, konferenciákon, szakmai rendezvényeken, OTDK-n segítők lehetnek. Mindeközben megismerhetik az egyetemet.

A 3. kérdésre (Kérem, tegyen javaslatot arra, mit ne tegyünk a beiskolázásnál!) a következő válaszokat kaptuk. Válaszolónk kiemelték, hogy a beiskolázási célzatú tevékenységgel ne csak a tizenkettedikeseket célozzuk meg, hanem a korábbi évfolyamokat is, és ne csak kampányszerűen, hanem folyamatosan. Fontos tartják, hogy lelkes, kreatív tanárok látogassanak ki a középiskolákba, akik megnyerik és motiválni tudják a középiskolás generációt.

A második kérdőív a lemorzsolódásról

A lemorzsolódásról szóló hét kérdésből álló kérdőívre kapott válaszokat az alábbiakban ismertetjük.

Az első kérdésre (Hány hallgató morzsolódott le átlagosan az idegennyelvi csoportjaiból?) kapott válaszokat a 1. ábra mutatja. A válaszok alapján megállapítható, hogy 20 fő átlagos idegennyelvi csoportlétszámot alapul véve, átlagosan 1 fő morzsolódott le minden kampuszon és telephelyen a csoportokból.

1. ábra. Lemorzsolódott hallgatók száma 20 fős csoportonként a MATE kampuszain

Forrás: Saját szerkesztés, 2023

A 2. és a 3. kérdésre (Ön (a tanárok/a hallgatók) szerint mi az oka a lemorzsolódásnak?) a következő válaszokat kaptuk.

A hallgató abbahagyja egyetemi tanulmányait, mert nem kap(ott) megfelelő tájékoztatást és segítséget tanulása megszervezéséhez. A hallgatók többsége elégedetlen a nem megfelelő és nem következetes oktatásszervezéssel, tájékoztatással, ez nehezíti a hallgatók helyzetét, elvesztik motivációjukat.

Néhány hallgató azért adja le vagy nem teljesíti az idegennyelvi tárgyakat, mert az egyetem részéről ezen a téren sem megfelelő a kommunikáció, a tájékoztatás, és a hallgatók nem tudják, hogy nekik idegennyelvet kell tanulni. Nem tudják pontosan, melyik nyelvi óra kötelező, melyikről milyen esetben kaphatnak felmentést, és ez csak később derül ki a számukra. Néhányan úgy érzik, hogy ha már megszerezték a nyelvizsgát, nem akarnak a nyelvtanulással foglalkozni, inkább koncentrálnak a szakmai tárgyra. Nehezíti az egyetemi idegennyelvtanulást, hogy a hallgatók közül néhány nagyon alacsony szintű idegen nyelvi tudással érkezik a középiskolákból, ezért néha túl magasnak érzik a csoportban a nyelvi elvárásokat. Nehézséget okoz a számukra, hogy órarendi ütközés miatt nem tudják az órarendbe beilleszteni a nyelvórát, mert az órarend nem megfelelően van összeállítva. A 0 kredit nem motiválja őket az idegennyelvtanulásra, ez érdektelenséget eredményez. Az SNI-kérelmek átfutási ideje hosszú, akár félév is lehet, ezért a hallgató lemorzsolódik a nyelvóráról.

Emellett a hallgatók többsége nem tudja tanulmányait megszervezni, koordinálni, nem rendelkezik megfelelő életviteli és tanulási stratégiákkal (jegyzetelés, időbeosztás, önálló munka stb.).

Van olyan hallgató is, aki rájön, hogy nem neki való az egyetem, nem akar már tanulni, inkább dolgozni és pénzt keresni szeretne. De az is előfordul, hogy nem rendelkeznek azokkal a képességekkel, amelyek az egyetemi tanulmányokhoz szükségesek, ezért elvesztik a motivációjukat, mást szeretnének csinálni. Az sem ritka, hogy csalódnak a képzésben, mást vártak. Megfigyelhető, hogy bizonyos szakokon nagyobb a lemorzsolódás. De olyanok is vannak, akik el sem kezdik a képzést. Sokan panaszkodnak az informatikai infrastruktúra hiányára.

Vannak olyanok is, akik személyes okok miatt hagyják abba a tanulást, ilyenek például a családi hatás és problémák, magánéleti ügyek, háború kitörése, a megfelelő anyagi háttér hiánya, például a

tanulmányai mellett dolgoznia kellett, a kettőt nem tudja összeegyeztetni, vagy nem tudják összeegyeztetni a tanulmányokat egy másik intézményben folytatott tanulmányaikkal. Néhány hallgatónál emocionális és közlekedési problémák is jelentkeznek.

A 4. és 5. kérdéssel arra kérdeztünk rá, hogy mit tettek és tehetnének még a nyelvtanárok a lemorzsolódás ellen.

Már a kurzus megkezdése előtt közöljük a hallgatóval, hogy heti/napi hány órás leterheltségre kell számítani és részletesen ismertetjük a követelményrendszert. A cél eléréséhez vezető lépéseket és szinteket világos megjelöljük, és azok teljesítését folyamatosan ellenőrizzük, több pótlási lehetőséget biztosítunk. A nyelvórákat is úgy alakítjuk, hogy a hallgatók számára élvezetes és hasznos legyen, és érezzék, hogy érdemes órára járni, mert az órán sokat lehet tanulni. Mindezt színes, életszerű, érdekes, aktuális és interaktív tananyagokkal, ismétlő és lényegkiemelő feladatokkal, kiegészítő anyagokkal, plusz házi feladatokkal érjük el.

Fontosnak tartják, hogy a tanár toleráns és türelmes magatartással, megfelelő kommunikációval, segítőkészséggel forduljon a hallgatók felé. Kiemelték, hogy úgy építik fel a kurzust, hogy sikerlémények, pozitív megerősítéseket kapjon minden diák, és érezze, hogy önmagához képest minden órán jobb és jobb lehet a nyelvtudása. Mindezt a személyes adottságok figyelembevételével az önálló tanulás és a tanulási tempó biztosításával, például a nyelvórán belül két nyelvi szinten történő oktatással. Igyekeznek támogatni a hallgatókat a nyelvtanulásban, figyelni a diákok igényeire is, útbaigazítani őket, ha problémás helyzet adódik. Partnerként kezelik őket, bármikor fordulhatnak hozzájuk, a tanórán kívül is beszélgetnek, foglalkoznak a hallgatókkal. A csoportok kohézióját tanításon kívüli programokkal lehetne tovább erősíteni. Kiemelik, hogy mindig hangsúlyozni kell, hogy manapság a nyelvtudás kincs. Nem biztos, hogy napi szinten használják a hallgatók a nyelvet, de az egyetemi nyelvtanulás lehetőség, hogy idegen nyelven írjanak, olvassanak, prezentáljanak, amely készségekre a jövőben szükségük lesz.

A technikai háttér fejlesztése nagyon fontos lenne.

A 6. kérdés arra vonatkozott, hogy mit tehet az egyetem, hogy ne legyen lemorzsolódás. A válaszok között ismét első helyen jelenik meg a megfelelő kommunikáció és tájékoztatás szükségessége: a csalódott hallgatók talán kevés vagy nem valós információt kaptak arról, hogy mit és hogyan fognak tanulni az egyetemen, és ezért hagyják abba a tanulmányaikat. Jobb kommunikációra és pontosabb tájékoztatásra van szükség a tanszékek között is.

Fontos a hallgatók jobb kiszolgálása az oktatásszervezés és az oktatás terén. Figyelni kell arra, hogy a sokféle szak órarendje kellően legyen összehangolva. Sok programot kell szervezni a hallgatóknak, mert ha érzik, hogy itt jó közösségben fejlődhetnek, akkor itt fognak maradni.

Emelni kell az oktatás színvonalát, és az oktatók digitális kompetenciáinak fejlesztése is elkerülhetetlen az informatikai fejlesztések és a laboratóriumok felszereltségének javítása mellett.

Egyetemi szinten folyamatos monitorozás, felmérés, elemzés, összefogás szükséges a lemorzsolódás kezelése céljából.

Az idegennyelvtanulás tekintetében hangsúlyozzák, hogy az egyetem vezetése is tudatosítsa a hallgatókban a nyelvtudás fontosságát. El kell mondani a hallgatóknak, hogy az egyetemünk 4 féléven biztosítja a kiscsoportos, szintek szerinti szakmai nyelvoktatást az alapszakon, de tanulhatnak idegennyelvet a mesterszakokon és a FOSZK-képzéseken is. Az erre vonatkozó információ kevés és zavaros. Pedig ez olyan lehetőség, amivel élniük kell, és szigorú szankciók vannak, ha valaki kimarad egy kurzusról. Kiemelik, mennyire fontos, hogy kreditsek legyenek a nyelvórák, és a heti 4 nyelvóra célravezetőbb lenne a sikeres nyelvtanuláshoz. A nyelvvizsgával rendelkezők ne kaphassanak felmentést a nyelvórák alól.

A 7. kérdés azt kérdezte a válaszolóktól, hogy milyen egyéb megjegyzést, észrevételt, javaslatot tennének a lemorzsolódás csökkentésére. Az alábbiakban csak azokat a javaslatokat foglaljuk össze, amelyekről a fentiekben nem esett szó.

A magyar nyelvoktatás hatékonysága érdekében az egyéves előkészítő kurzus után a külföldi diákok továbbra is nagy szükségét látják a rendszeres magyar nyelvoktatásnak, mert a nyelvtudásuk nem elég ahhoz, hogy anyanyelvi diákokkal egy színvonalon teljesítsék az elvártakat az egyetemi

tanulmányaik során. A heti négy órás magyar nyelvkurzus elmaradása azzal járhat, hogy nem boldogulnak majd az elsőéven, és lemorzsolódnak, vagy átjelentkeznek angol nyelvű képzésre. Javasoljuk, hogy más egyetemekhez hasonlóan (Corvinus, ELTE) a kötelező kezdő MID és előkészítő kurzusok mellett induljon a MATE-n is évente egy B1, B2, és C1-es heti négyórás magyar nyelvkurzus, ahová nem csak a volt előkészítő diákok, hanem minden magyar nyelvben fejlődni kívánó nemzetközi hallgató csatlakozhat, és a tudásszintjének megfelelően tanulhatja tovább a magyar nyelvet. Ez egy hosszútávon megtérülő befektetés, hiszen jelentős kapcsolati tőke épül, azok a külföldi diákok, akik lehetőséget kapnak és elköteleződnek a magyar kultúra iránt, újabb diákokat, értékes diplomáciai és gazdasági kapcsolatokat hozhatnak.

Javaslatként megfogalmazódik, hogy az alacsonyabb csoportlétszámmal (kb. 10 fő) eredményesebben lehetne dolgozni a nyelvórákon, az anyagot begyakorolni, számonkérni, többször jutnának szóhoz a hallgatók.

Fontos szerepe lehet a lemorzsolódás csökkentésében a HÖK-nek, hallgatói felmérésekkel, „needs analysis (szükségletelemzés)” összeállításával és elemzésével.

Általánosságban fontosnak tartják a támogató és „fair” szervezeti légkört, a pozitív és ígéretes jövőkép kialakítását, a biztonságos, kiszámítható munkavégzési körülményeket, a segítő közösségi szemléletet, a megfelelő szervezeti támogatást.

Köveztetések és javaslatok

Összefoglalásként elmondható, hogy a beiskolázásnál állandó jelenléttel a szakmai népszerűsítő rendezvényeken, kreatív programokkal, a középiskolások, az osztályfőnökök és a szülők bevonásával, tájékoztatásával, és lelkes, kreatív oktatókkal, programokkal jelentősen javítható a beiskolázás sikeressége.

A lemorzsolódás jelentősen csökkenthető a megfelelő egyetemi kommunikációval a hallgatók felé, a megfelelő órarendszerkesztéssel, az órák ütközésének elkerülésével. Jobban oda kell figyelni a piaci (Csehné Papp, I.–Hajós, L., 2008; Tóth, A. et.al., 2023; Varga, E. et.al., 2017a; Varga, E. et.al., 2017b) és a hallgatói igényekre, több órán kívüli program és személyes figyelem szükséges. Fontos az oktatás színvonalának az emelése, jobb informatikai és oktatási feltételek megteremtése. A nyelvórákhoz kredit hozzárendelése elengedhetetlen a nyelvtanulás sikerének javításához. A magyar mint idegennyelv oktatásának kiterjesztése a felsőbb évfolyamokra a külföldi hallgatók megtartását, egyetemünk népszerűsítését, valamint egyetemi tanulmányaik sikeresebb teljesítését segítené. Mindemellett a kormányzati intézkedés fontosságát is érdemes hangsúlyozni (Glowacz, M., 2020).

Hivatkozott források

- Csehné Papp, I – Hajós, L. (2008): Workforce mobility in Central-Hungarian region. *Acta Reggionalia et Environmentalica*, (2), 33–37.
- Glowacz, M. (2020): Aki lemarad, az kimarad. Mit tesz a kormányzat a korai iskolaelhagyás ellen? *Új Köznevelés*, (9/10), Letöltés dátuma: 2023. június 20. forrás: <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-koznevelés/lapszamok/2020-9-10>.
- Tóth, A. – Kálmán, B. G. – Poór, József – Cseh Papp, I. (2023): Impact of the Pandemic on Unemployment in Selected Countries and Country Groups. In: *Regional Statistics* (13), 1–36.
- Varga, E. – Szira, Z. – Bárdos I. K. – Hajós, L. (2017a): The most relevant labour market competencies for employers and their assessment by students. *Practice and Theory in Systems of Education*, 11(2), 95–104. <https://doi.org/10.1515/ptse-2016-0012>
- Varga, E. – Szira Z. – Boda H. – Hajós L. (2017b): A munkaerőpiacon elvárt kompetenciák relevanciájának összehasonlító elemzése a munkáltatók és a felsőoktatásban végzős fiatal

munkavállalók aspektusából. *Studia Mundi – Economica*, 4(1), 82–93.
<https://doi.org/10.18531/Studia.Mundi.2017.04.01.82-93>

Szerző | Author

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5818-1129>

Dr. habil., PhD

egyetemi docens

Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet, Idegen Nyelvi Tanszék

e-mail: veresme-valentinyi.klara@uni-mate.hu

A műre a Creative Commons4.0 standard licenc alábbi típusa vonatkozik: [CC-BY-NC-ND-4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

